

Bilaga G Redovisningsprinciper för VA

Författad av Mattias Haraldsson, Ekonomihögskolan i Lund.

Redovisningsprinciper för vatten- och avloppsverksamheten

Kommunal vatten- och avloppsverksamhet ska enligt vattentjänstlagen (50 §) särredovisas genom en separat resultat och balansräkning, där upplysningar om principerna för fördelning av gemensamma kostnader ska framgå. Redovisningen ska upprättas enligt god redovisningssed för kommuners externa redovisning. Det innebär att verksamhetens resultat- och balansräkning ska upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster.

Nedan beskrivs väsentliga redovisningsprinciper för vatten- och avloppsverksamheten. Principerna är fastställda av kommunstyrelsen 20XX-XX-XX (se § X, Dnr KS 20X9/005). I övrigt tillämpas kommunens generella redovisningsprinciper.

Intäkter från VA-taxan, överuttag och 3-års principen

Intäkter redovisas i den omfattning som inkomsterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt och när det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna som är förenliga med transaktionen kommer att tillfalla VA-verksamheten (RKR 18.1).

Prissättningen av VA-verksamhetens tjänster regleras av självkostnadsprincipen (vattentjänstlagen, § 30). Självkostnadsprincipen innebär att överuttag (inkomster från avgifter som överstiger kostnaderna) i normalfallet inte kan betraktas som en intäkt, utan en skuld till abonnentkollektivet. När avgiftsinkomsterna överstiger kostnaderna särredovisas dessa som en skuld till abonnentkollektivet under skuldposten "Förutbetalda avgifter/Skuld till abonnentkollektivet" (RKR 18.1).

Är differensen tillfällig återförs medlen till resultaträkningen de närmaste tre åren genom taxesänkning eller nödvändiga kostnadsökningar. Vid underskott och det inte finns något historiskt överuttag att reglera minskar underskottet eget kapital. Uppstådda underskott (negativt eget kapital) kan återställas de närmast kommande tre åren genom överuttag (Prop.2005/06:78 Allmänna vattentjänster).

Anläggningsavgifter

Vid anslutning av nya abonnenter faktureras en anläggningsavgift. Då anläggningsavgiften avser att finansiera anslutningsinvesteringar bokförs inkomsten initialt som en långfristig skuld: "Förutbetalda anslutningsavgifter". I enlighet med matchningsprincipen intäktsförs sedan inkomsten successivt i takt med att investeringsobjekten skrivs av över sina respektive nyttjandeperioder (RKR 18.1). Hela anläggningsavgiften periodiseras och i normalfallet intäktsförs anläggningsavgifter succesivt över 50 år.

Investeringsfond

Enligt vattentjänstlagens § 30 får medel avsättas till en fond för specifika framtida nyinvesteringar om investeringen finns i en fastställd investeringsplan, den är kalkylerad och att det framgår när medlen är avsedda att tas i anspråk samt att planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av fondens storlek. Ett krav är också att aktuell investering ska komma hela kollektivet tillgodo. En förutsättning för att skapa en investeringsfond, vilket är en typ av långfristig skuld, är att ett överuttag har skett. Fonden löses succesivt upp mot den specifika investeringens

avskrivningar. Om investeringen inte genomförs återförs fonden i sin helhet till resultaträkningen (Prop.2005/06:78 Allmänna vattentjänster).

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar i form av ledningar, vatten- och avloppsverk, pumpstationer m.m. redovisas till anskaffningsvärde minskat med avskrivningar. Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella tillgångar. Komponentavskrivningar tillämpas på anläggningar med tydliga komponenter som förväntas ha väsentlig skillnad i nyttjandeperiod. (RKR 11.4).

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp.

Komponentavskrivningar tillämpas på alla anläggningar med ett anskaffningsvärde på minst 0,5 mkr, där varje enskild komponent skall ha ett värde på 10 % av det totala anskaffningsvärdet eller som minst 50 tkr. Komponentens nyttjandeperiod skall också avvika med minst 5 år från huvudkomponenten med längst nyttjandeperiod.

I enlighet med RKR 11.4 görs individuella bedömningar av nyttjandeperioder (avskrivningstider) och komponentindelningar. I bilaga A framgår beslutade avskrivningstider för olika anläggningstyper och komponenter. Dessa används som riktvärden.

Finansnetto

Kostnaden för VA-verksamhetens upplåning, som sker via kommunens centrala avtal, beräknas kvartalsvis på VA-verksamhetens låneskuld. Räntekostnaden baseras på kommunens genomsnittliga långfristiga upplåningsränta. Saknas långfristiga lån används SKL:s referensränta det aktuella året.

Finansiella intäkter avser intäktsränta på VA:s likvidkonto.

Fördelning av gemensamma kostnader

För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas gemensamma kostnader till VA-verksamheten. Enligt vattentjänstlagen (§ 50) ska principerna för denna fördelning framgå av särredovisningen. Nedan beskrivs fördelningen av gemensamma kostnader.

TABELL: FÖRDELNING AV GEMENSAMMA KOSTNADER I HÖÖR OCH HÖRBY

Höör				Hörby					
Nivå	Funktion	Fördelningsprincip	Kommentar	Nivå	Funktion	Fördelningsprincip	Kommentar		
Central	Kommunfullmäktige	Ingår ej	Demokratisk funktion	Central	Kommunfullmäktige	Ingår ej	Demokratisk funktion		
	Kommunstyrelsen	Ingår ej	Demokratisk funktion		Kommunstyrelsen	Ingår ej	Demokratisk funktion		
	Revisionen	Ingår ej	Demokratisk funktion		Revisionen	Ingår ej	Demokratisk funktion		
	Kansli/Stab - Kommundirektör - Kanslichef - Nämndsekreterare	Andel av drift Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA	Orsakslogik Orsakslogik		Kansli/Stab - Kommunchef	Andel av drift			
	Ekonomi - Ekonomichef - Redovisningschef - Ekonom Budget - Ekonom Verksamhet - Utbetalningar	Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA	Orsakslogik Orsakslogik Orsakslogik Orsakslogik Orsakslogik		Ekonomi - Ekonomichef - Ekonom Redovisning - Ekonom Budget - Ekonom verksamhet - Utbetalningar	Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA Enligt nerlagd tid på VA	Orsakslogik Orsakslogik Orsakslogik Orsakslogik Orsakslogik		
	Personal	Andel anställda	Schablon		Personal	Ingår ej			
	Lön	Andel antal löner	Schablon		Lön	Ingår ej			
	Förvaltning	Samhällsbyggnadschef	Enligt nerlagd tid på VA		Orsakslogik	Förvaltning	Samhällsbyggnadschef	Enligt nerlagd tid på VA	Orsakslogik
	System	Inkassotjänster	Andel ärenden		Schablon	System	Inkassotjänster	Ingår ej	
		Banktjänster	Andel drift		Schablon		Banktjänster	Ingår ej	
Ekonomisystem		Andel drift	Schablon	Ekonomisystem	Andel drift		Schablon		
Scanning		Andel fakturor	Schablon	Scanning	Ingår ej				
Lönesystem		Andel personal	Schablon	Lönesystem	Ingår ej				
Upphandlingsstödsystem		Ingår ej		Upphandlingsstödsystem	Ingår ej				
Kreditkontrollssystem		Andel drift	Schablon	Kreditkontrollssystem	Ingår ej				
Avtalshanteringsystem		Andel drift	Schablon	Avtalshanteringsystem	Ingår ej				

Vid fördelning av kostnader mellan VA-kollektiven (Höör och Hörby) inom VA/GIS-nämnden och Mittskåne Vatten tillämpas tidsredovisning för personal och kostnaderna för själva nämnden fördelas, enligt avtal, med 50/50.

Bilaga A

Objekt, komponenter och avskrivningstider

Objekt	Komponenter	Avskrivningstid (år)
<i>VA-ledningar</i>	VA-ledningar (överförings-ledningar)	50
	LTA-station (pumpar)	25
	Ledningsnät (utbyggnads-område)	50
	Damm	25
	Utredningar etc VA-ledningar	50
<u>Anläggningar</u>		
<i>Pumpstationer</i>	Byggnad	25
	Styr- och el	10
	Maskiner och övrigt	10
	Utredningar pumpstationer	25
<i>Tryckstegringsstationer och vattentäcker</i>	Byggnad	30
	Styr- och el	10
	Maskiner och övrigt	10
	Utredningar tryckstegrings-stationer	30
<i>Vattenverk</i>	Byggnad	30
	Styr- och el	10
	Maskiner och övrigt	10
	Utredningar Vattenverk	30
<i>Avloppsreningsverk</i>	Byggnad	25
	Styr- och el	10
	Maskiner och övrigt	10
	Utredningar avloppsreningsverk	25
<i>Markarbeten</i>	Markarbeten	20
	Utredningar etc markarbeten	20
<i>Övrigt</i>	Programvaru-licenser	5
	Inventarier	5-15